

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Дворецька Г. В. *Соціологія. Навчальний посібник*. – К.: КНЕУ, 2002. – С.265-272.
2. Концептуальні засади моніторингу і забезпечення якості освіти в Національному педагогічному університеті імені М.П.Драгоманова. – К, 2005.
3. Цехмістрова Г.С., Фоменко Н.А. *Управління в освіті та педагогічна діагностика. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів*. – К.: Видавничий Дім "Слово", 2005. – 280 с.

УДК 378:37.048.4

Рашковська І.В.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ІДЕАЛ СУЧАСНИХ СТУДЕНТІВ

В статті обґрунтовані погляди студентів на проблему педагогічного ідеалу. Дано розуміння важливості формування педагогічного ідеалу як основи формування особистості сучасного вчителя.

Питання виховання підростаючого покоління, формування в них чіткої позиції щодо подій, які відбуваються в суспільстві та цінностей, які пропагуються в ньому завжди цікавило педагогів, психологів, науковців та всіх, хто займається даною проблемою. Провідну роль у цьому питанні грають ті люди, які безпосередньо займаються вихованням та навчанням підростаючого покоління, а саме вчителі. Від того як підготовлений вчитель до своєї місії, від установок, які сформовані у нього щодо своєї роботи та її значення для суспільства залежить який продукт, тобто яких майбутніх людей ми отримаємо через певний час у суспільстві.

Звичайно, кожен, хто вирішив присвятити своє життя педагогічній діяльності багато разів робив спробу уявити яким педагогом він хоче бути, на які ідеали налаштовувати своїх вихованців. Для чіткого уявлення себе як професіонала-педагога необхідно мати певний педагогічний ідеал, до якого майбутній вчитель хотів би прагнути у своїй діяльності.

Питання набуття педагогічного ідеалу майбутніми педагогами постало перед суспільством дуже давно. Як писав академік М.Г.Стельмахович: «педагогічний система кожної епохи висуває свій оригінальний чи актуальний зразок людини. Кардинальні зміни в житті суспільства вносять відповідні корективи у виховний ідеал». Далі вчений зазначав, що саме тому особливо актуальним постає питання «про сучасний педагогічний ідеал національного родинно-громадсько-шкільного виховання в Українській державі» [5].

Велике значення проблемам виховання та навчання приділялось стародавніми філософами, а саме Сократом, Платоном, Аристотелем. Сократ знаходився біля самих витоків зародження евристичного підходу навчання, який спрямовувався на спільний пошук вирішення тієї чи іншої проблеми. Платон висунув ідею створення системи державних шкіл, чим саме визнав необхідність контролю освіти та виховання з боку держави. Дана ідея була розвинута його наслідувачем Аристотелем, який запропонував розглядати навчання багатоступінчастим процесом [1].

Цікаво, на наш погляд прослідкувати відношення до педагогічного ідеалу в епоху, яка прийшла на зміну Відродженню. Основна лінія розвитку педагогічного ідеалу йшла у напрямку виховання високоосвіченої та критично мислячої людини. Цей ідеал відображений в творах М.Монтеня. Ідея про народну освіту була висунута Е.Роттердамським, який вважав, що мірилом моральності особистості є саме її ставлення до праці. Гуманізм взагалі проповідував гармонійний розвиток вільної особистості, за допомогою якої він прагнув перетворити суспільство.[2].

Розвиток машинного виробництва теж вплинув на формування педагогічного ідеалу. Сама природа великої промисловості обумовлювала необхідність зміни праці, а також можливостей робітників для прилучення його до розвитку нових технологій, розвитку нових вмінь та навичок. Дана особливість великої промисловості стала загальним законом суспільного виробництва, тому що природа розвинутої промисловості вимагає всебічного розвитку не тільки окремих особистостей, а всіх людей, які приймають участь у суспільному виробництві. А це призводить до того, що формування всебічної та гармонійно розвинутої особистості виступає основною метою, тобто ідеалом виховання на той час [1].

Не можна не згадати про педагогічні ідеали давньоруської епохи. З самого початку давньоруська педагогіка поєднувала навчання грамоти та навчання вірі. Такий стан пояснюється великим впливом церкви на процес здобування знань в Росії. Практично до початку двадцятого століття у православній церкві, на відміну від католицької існувало негативне ставлення до раціонального знання. Це й пояснює той факт, що ідеалом виховання й навчання в той час було виконання завдань морально-релігійного виховання.

Поступово головуючою стала ідея про всебічний розвиток та гармонійне формування особистості. Та постало знов питання про відповідність педагога процесу виховання такої особистості. Яким же повинен бути педагогічний ідеал в наш час.

Ідеал є одним з принципово важливих компонентів світогляду особистості. В ідеалі визначається спрямованість особистості, конкретний зміст її життя, прагнення особистості та її мрії.

Цікавим, на наш погляд, є уявлення студентів, майбутніх педагогів, на проблеми педагогічного ідеалу. В дослідженні прийняло участь 108 студентів педагогічного вузу.

Ім було запропоновано відповісти на питання, які давали змогу з'ясувати зміст їх педагогічних ідеалів.

Студентам пропонувались наступні запитання.

1. Хто вплинув на вибір вашого професійного педагогічного шляху.
2. Чи існує у вас ідеал педагога? Який він?
3. Чи відповідають сучасні вчителі вашим педагогічним ідеалам?
4. Які основні фактори, на ваш погляд, впливають на формування ідеалу педагога?

Відповіді на запропоновані питання виявились наступними. Серед студентів 44% відповіли, що на їх вибір вплинули вчителі, які їх навчали, іноді називали конкретних вчителів.

26% студентів дали відповідь, що вплинув поганий образ вчителя та професія була обрана, скоріше, щоб довести, що вчитель повинен бути зовсім іншим, решта відповіли, «не знаю». На питання про присутність ідеалу студенти відповіли по-різному. 5% відповідали, що їхнім ідеалом є конкретний вчитель, який навчав в середній школі. 38% респондентів відповіли, що їх ідеал-це збірний образ вчителя, який повинен гарно знати предмет та поважати учнів. 17% студентів зазначили, що вчитель повинен бути старшим другом учням та відноситися до них як до рівних, 15% у своїй відповіді підкреслили, що вчитель повинний бути творчим та вміти знаходити нестандартні рішення в будь-яких ситуаціях. Багато уваги приділялось у відповідях особистісним якостям вчителя, таким як: вихованість (10%), витриманість (8%), акуратність в одязі та відповідність модним тенденціям (7%), психологічно грамотним (5%). Цікавим виявилось розуміння студентами наближеність сучасних вчителів до їх особистісного педагогічного ідеалу особистості вчителя. Майже 42% майбутніх педагогів відповіли, що в основному «НІ», але ж зустрічаються окремі «нормальні вчителі», 22% відповіли, що на їх погляд зустрічається багато «хороших педагогів», 9% зазначили, що не відповідають їх педагогічним ідеалам сучасні вчителі. Про фактори, впливаючи на розвиток педагогічного ідеалу студенти в основному називали соціальні установки, які формуються в суспільстві (50%), бажання виростити високодуховну людину майбутнього (10%), бажання виховати людину практичну, ділову, розвинуту (5%), решта респондентів конкретно не відповіла на поставлене питання.

Таким чином, питання становлення педагогічного ідеалу в суспільстві залишається відкритим. Шкала людських цінностей та ідеалів постійно змінюється. Ще не так давно молодь виховували у дусі прийняття радянських ідеалів. Ідеалом виступав авторитарний вчитель, якого не можна було не слухати, бо тільки він знав як правильно в подальшому жити нашій молоді. Зараз авторитарність у вихованні не є провідним стилем педагогічного спілкування. Виходячи з вищевикладеного погляду студентів на проблеми педагогічного ідеалу ми розуміємо, що у вчителя сьогодення цінуються такі якості як знання предмету, вміння зрозуміти вихованця, вміння творчо перетворити ситуацію, вміння сучасно виглядати тощо.

Останнім часом, у зв'язку з демократичними перетвореннями та створенням позитивного іміджу нашої країни на міжнародній арені актуальним постає питання про створення своєї національної педагогіки, її цілей, змісту, задач, в яких чітко відображались би наші історичні, етнічні та психологічні особливості. У цьому сенсі дуже важливим постає питання формування сучасного педагогічного ідеалу, його конкретного змісту.

Можливо педагогічним ідеалом сучасних студентів, майбутніх педагогів повинен стати вчитель, який крім наведених вище якостей глибоко знає, розуміє та запроваджує в своїй навчально-виховній діяльності духовні педагогічні ідеали Українського народу [2].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Дічек Н. Григорій Ващенко як історик педагогіки / Н. Дічек // *Шлях освіти*. – 2003. – №4. – С. 47-51.
2. *Основи педагогічної творчості та майстерності: курс лекцій. Навч. посіб.* // авт. колектив: В.М. Горєєва, Н.В. Гузій, Л.О. Мільто [та ін.]. – Суми: ПВП Еллада S, 2009. – 255 с.
3. *Соціальна педагогіка: Підручник*. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 256 с.
4. Харламов І.Ф. *Педагогіка* / І.Ф. Харламов. – М.: Гардарики, 1999. – 520 с.
5. Ягупов В.В. *Педагогіка: Навчальний посібник* / В.В. Ягупов. – К.: Либідь, 2002. – 560 с.

УДК 378.016:379.85 (477.82)

Романенко О.В., Бєляєва А.О.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ АНКЕТУВАННЯ ПІД ЧАС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ НА БАЗІ ННЦ «СИНЕВИР»

В статті піднімається вопрос формування личности молодежи горной местности Межигорского р-на в туристическом пространстве. Рассматривается метод анкетирования как инструмент исследования для получения необходимой информации. Предлагается новый подход к методу анкетирования в туристическом пространстве, а также овладение этим методом при научно-исследовательской работе и умением раскрывать взаимосвязь туризма с другими отраслями знаний и научными дисциплинами.

Серед основних напрямків у справі підвищення якості підготовки фахівців найважливіше місце займає науково-дослідна робота у вузі. Її роль значно зростає в процесі навчання в зв'язку з введенням державного утворювального стандарту і трьох ступеневої системи вищого утворення на Україні. Студенти повинні активно залучатися до виконання напрямків наукових досліджень розвитку туристичної діяльності, передбачених планом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Результатом участі студентів у вирішенні науково-дослідних проблем є випускна кваліфікаційна робота. Виконання і захист цієї роботи - найважливіший показник якості випускника, в основі якого лежать теоретичні знання і досвід практичної діяльності майбутніх спеціалістів.

Випускна кваліфікаційна робота - це закінчене самостійне дослідження, у процесі написання яких студент знайомиться з методологією наукової творчості, опановує сучасні інформаційні технології результату, а також вчиться узагальнювати факти на основі наявних знань і досвіду практичної діяльності, які відображають сучасний стан туризму.

Наука – соціально-значуща сфера людської діяльності, функцією якої є вироблення і систематизація об'єктивних знань про навколишній світ. Наука вивчає будь-які предмети, пов'язані з людською діяльністю: об'єкти природи, соціальні системи і суспільство в цілому, людину, її думки і почуття, культуру тощо. Характерно, що її увагу привертають не тільки явища, об'єкти, які вже опанувало людство, а й такі, що можуть бути включені в майбутню діяльність на наступних етапах розвитку суспільства.

Важко уявити сучасного менеджера туризму без постійного професійного пошуку, без спроби реалізувати власний творчий потенціал. А запорукою всього цього і може стати сформоване у студентські роки уміння ставити перед собою завдання, для вирішення яких потрібний науковий пошук. Таким чином, кожний випускник вищого навчального закладу повинен знати найзагальніші положення щодо організації, постановки та проведення наукового пошуку.